

بهاران خجسته باد

مرکز مشاوره برای ایرانیان و افغانستانی های مقیم
برلین

کانون پناهندگان سیاسی ایرانی در برلین فرا رسیدن نوروز و آغاز سال ۱۳۹۶ را به همه تبعیدیان، پناهجویان، پناهندگان و مهاجران ایرانی و افغانستانی تبریک میگوید. امیدواریم که این سال با سلامتی، موفقیت و زندگی راحت تر برای همه همراه باشد.

در سال گذشته نیز گریز از جمهوری اسلامی ایران ادامه داشت. در این سال ۲۶۴۲۶ ایرانی (چهار برابر بیش از سال پیش) در آلمان تقاضای پناهندگی کردند، که نشان دهنده استمرار فشارهای سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و جنسیتی بر مردم ایران است. از سوی دیگر در این سال شاهد تعداد ۱۲۷۰۱۲ افغانستانی (حدود چهار برابر برابر سال پیش) متقاضی پناهندگی در آلمان بودیم، که این امر بیان کننده نقض روزانه حقوق بشر نه تنها در افغانستان که علاوه بر آن در ایران است، چراکه بسیاری از پناهجویان افغانستانی زیر فشارهای دولتی و شبه دولتی از ایران گریخته اند. این تعداد پناهجویان، هم در مورد ایرانیان و هم افغانستانی ها، بیشترین تعداد پناهجویی است که در ۳۸ سال گذشته وارد آلمان شده اند. این ارقام را البته می توان با مارش تابستان ۲۰۱۵ تا اوائل ۲۰۱۶ توضیح داد، زیرا با سیاستهای تازه دولت آلمان و دیگر کشورهای اروپا، قرارداد با ترکیه و بسته شدن "راه بالکان"، از اواسط ۲۰۱۶ ورود پناهجویان به آلمان بشدت کاهش پیدا کرده است.

وضعیت اسفبار حقوق بشر و نقض سیستماتیک آن در ایران، همچون ۳۸ سال گذشته، در سال پیش نیز ادامه یافت. برگزاری بیدادگاهها و صدور احکام ظالمانه علیه مخالفین، منتقدین و دگراندیشان، سرکوب، ضرب و شتم و شکنجه زندانیان، اعدام های پر شمار، سلب سیستماتیک حقوق زنان، دانشجویان، کارگران، جوانان، معلمان، اقلیتهای ملی و قومی و جنسیتی و... و بی کفایتی و درماندگی به اصطلاح مسئولان در برابر بلایای طبیعی و زست محیطی، همه و همه نشان دهنده آن است که تثبیت حقوق دمکراتیک در این سیستم میسر نیست و هم از اینروست که برای بسیاری راهی جز ترک کشور باقی نمی گذارد. افزون بر همه اینها، اخبار نگران کننده ای مبنی بر بد رفتاری با افغانستانی های مقیم ایران نیز به گوش می رسد. فشار و تبعیض مضاعف نسبت به شهروندان افغانستانی مقیم ایران متأسفانه در سال گذشته نیز ادامه یافته است.

سیاست خارجی تازه سردمداران رژیم ایران و رئیس جمهور جدید، توافق های اتمی-امنیتی و صف کشیدن بسیاری از دولت ها، بویژه دولت آلمان، برای بستن قراردادهای جدیدگرچه تا حدودی سبب تشنج زدایی با دولتهای پرقدرت غربی و احیانا کاهش نسبی فشارهای اقتصادی و تحریم ها علیه ایران شده اند، ولی باید توجه داشت که وخامت وضعیت حقوق بشر در ایران هیچ تغییری معنا داری نکرده است. در این شرایط به نظر می رسد نگاه جامعه جهانی بیشتر به مشکلات سیاست های اتمی و امنیتی جمهوری اسلامی دوخته شده و نقض سیستماتیک و روزانه حقوق بشر در آن هم چنان به حاشیه رانده می شود. این امر وظیفه نهادهای مدنی - سیاسی مدافع حقوق بشر از جمله کانون پناهندگان سیاسی در پیگیری وضعیت آن را دوچندان کرده است.

از سوی دیگر در سال گذشته شاهد تشدید فعالیتهای نمایندگی های جمهوری اسلامی در خارج کشور و تقویت سیاستهای به اصطلاح فرهنگی آن در ایجاد موسسات پوششی با عنوان "نهادهای فرهنگی"، حضور در جشنواره ها و برپایی کنسرتها و جشنهای مختلف، و البته

Verein iranischer Flüchtlinge in Berlin e.V.

Beratungsstelle für in Berlin lebende Iraner und Afghanen

www.iprberlin.com

Verein iranischer Flüchtlinge in Berlin e.V. * Reuter Str. 52 * 12047 Berlin * Tel: 030- 62981530 * Fax: 030- 62981531 * VereiniranischerFluechtlinge@gmx.de

نفوذ در مجامع علمی و تخصصی با پوشش "ایران دوستی" و "ایران شناسی" بودیم. این در حالی است که بسیاری از اینگونه فعالیتهای ایران امروز قانوناً ممنوع و محدود گردیده یا با موانع، مشکلات و حملات متعدد فراقانونی مواجه شده اند. از بعد سیاسی نیز گزارشات متعددی از تهدیدهای دستگاه امنیتی بر ایرانیان فعال در خارج از کشور، از جمله در برلین و دیگر شهرهای آلمان، و فشارها و تضيیقات برای خانواده های آنها در ایران در دست است. در سال گذشته در دادگاهی در برلین یکی دو جاسوس جمهوری اسلامی در آلمان محاکمه و محکوم شدند. در جریان این دادگاه بار دیگر ابعاد فعالیت های دستگاههای جاسوسی علیه مخالفین در آلمان مطرح شد. دستگاه تبلیغاتی رژیم ایران در سال گذشته تلاش دوباره ای را برای "بازگشت ایرانیان" آغاز کرد، که مشخصاً به معنای بازگشت و تریق "پول و سرمایه ایرانیان خارج از کشور" به اقتصاد ورشکسته رژیم است، و طبیعتاً به هیچ عنوان اثری از تضمین آزادی های سیاسی-اجتماعی در آن نیست. چنانکه برخی از کسانی که در یکی دو سال گذشته به ایران بازگشته اند، بازداشت، محاکمه و به زندان نیز محکوم شده اند. در همین رابطه نمایندگان کانون چندین بار با مسئول حقوق بشر دولت آلمان و یک بار با گزارشگر ویژه سازمان ملل در مورد ایران ملاقات داشتند.

نباید از نظر دور داشت که نقش آلمان از اواسط ۲۰۱۵ تا اوایل ۲۰۱۶ نقش ویژه ای بود. پس از آن، تحت فشار دیگر کشورهای اروپایی از یک سو و فشار راست و راست افراطی در آلمان از سوی دیگر، سیاستهای سختگیرانه جدیدی برای پناهجویان در دستور کار قرار گرفت. چند تروری که در برلین، بروکسل و پاریس رخ داد، کمک ویژه ای به این موضوع کرد. قرار داد با ترکیه، فشار بر یونان، تصمیم به اخراج پناهجویان رد شده افغانستانی و فشار بر سه کشور مغرب، به ویژه تونس مصادیق بارز این "سخت تر شدن شرائط" است. البته ناگفته نماند که مقاومت هایی جدی نیز علیه این تصمیمات و "سخت گیری" ها، بویژه علیه اخراج پناهجویان رد شده افغانستانی، در برلین و دیگر شهرهای آلمان صورت گرفت. آنچه روشن است و می توان به وضوح پیش بینی کرد این است که، امسال که سال انتخابات در آلمان است، سال سختی برای پناهجویان خواهد بود. برخی از احزاب از هم اکنون برای به دست آوردن آرای که احتمالاً به راست یوپولیستی داده می شوند، با هم به رقابت برخاسته اند و ظاهراً در این معرکه، حمله به حقوق پناهندگی و پناهجویان از آسانترین راههای جمع آوری آرا خواهد بود. با وجود آمار وحشت آور پناهجویان کشته شده در مرزهای آبی اروپا مسئولین سیاسی این قاره در صدد هرچه بیشتر نظامی کردن مرزهای خود هستند. همچنین بنا بر آمار وزارت کشور آلمان، حمله و اعتراض به کمپ های پناهندگی در ۲۰۱۶ از سوی نیروهای راست و راست افراطی افزایش جدی داشته است. این البته همزمان است با چند برابر شدن حمایت های نیروهای انسان دوست از پناهندگان و حقوق آنها.

در سال گذشته مقاومت علیه این ناملايمات و تلاش برای بهبود وضعیت پناهندگان ایرانی و افغانستانی مقیم برلین، برای کانون پناهندگان و دیگر نهادهای مدافع حقوق پناهندگان و حقوق بشر، چون گذشته در اولویت قرار داشته است: امکان اقامت پناهجویان در آپارتمانهای خصوصی، بهبود نسبی امکانات برای یادگیری زبان آلمانی حتی در دوران پناهنجویی و دسترسی به کارتهای استفاده از وسائل نقلیه عمومی با قیمت نازلتر، صدور کارت بیمه و.. از جمله دستاوردهای این تلاش ها هستند. افزایش مقرری پناهجویان پس از تصمیم دادگاه قانون اساسی آلمان از جمله اتفاقات مهم سال گذشته بود، گرچه در عین حال نمی توان از مشکل شدن شدید ورود پناهجویان به آلمان، سیاست خشن اخراج پناهجویان و طولانی بودن بیش از حد دوران پناهنجویی، شرایط بد زندگی در بسیاری از کمپهای پناهجویان و جایگزینی جیره غذا بجای پول نقد نام نبرد، که باعث اعتراضات گسترده ای از سوی پناهجویان در بسیاری از شهرهای آلمان شد. اعتراضاتی که هم اکنون نیز به اشکال دیگری ادامه دارند. کانون ضمن پشتیبانی از خواست های آنان، تمام تلاش خود را در هماهنگی و همکاری با نهادهای مدافع حقوق پناهندگان، در جهت به رسمیت شناختن و تحقق خواسته های پناهجویان توسط نهادهای تصمیم گیرنده میزبول می دارد.

در سال گذشته دو مسئله مهم، که هنوز هم تا حدودی ادامه دارند، برلین را تحت تاثیر قرار داد. مسئله سیاست پناهنجویی و انتگراسیون و مسئله ترس از اخراج بویژه برای پناهجویان رد شده افغانستانی. ورود تعداد زیاد پناهجویان به برلین در سال گذشته سبب شده است که تعداد ایرانی ها و افغانستانی ها در برلین نسبت به ۲۰۱۵ سه برابر شود. این امر به نوبه خود باعث افزایش جدی کار کانون شده است. تلاش برای احقاق حقوق تازه واردین و کمک برای برطرف کردن کمبودهای روزانه آن ها حجم زیادی از کار ما را به خود اختصاص داده است. مشاوره حقوقی برای کسانی که قرار مصاحبه داشته و یا جواب منفی گرفته اند، بخش دیگری از این کار بوده است. در رابطه با ترس از اخراج پناهجویان، کانون علاوه بر مشاوره و ارائه اطلاعات و زدودن ترس و وحشت گاه بی مورد، در بعد سیاسی نیز در بسیاری از ابتکارهای سیاسی برای

مقابله با این سیاست نادرست فعال و احبانا از پیشنهاد دهندگان آنها بوده است. به عنوان مثال میتوان از نقش محوری کانون در برگزاری چند تظاهرات بزرگ در برلین علیه سیاست اخراج پناهجویان افغانستانی نام برد.

از اوت سال ۲۰۱۰ با توافق سنات برلین مشاوره پناهجویان و افغانستانی های مقیم برلین نیز به عهده کانون گذاشته شد و کانون از آن تاریخ به مرکز مشاوره ایرانیان و افغانستانی های مقیم برلین تبدیل شد. مراجعه افغانستانی های مقیم برلین به کانون نسبت به شروع این پروژه افزایش مداومی داشته است. بخش مهمی از پناهجویان جدید در سال گذشته را افغانستانی ها و بویژه جوانان بی سرپرست تشکیل می دهند و این امر سبب افزایش فعالیت در این حوزه از کار ما شده است.

در رابطه با دیگر فعالیتهای کانون می توان به ادامه همکاری در اولین مجمع علیه هموفوبی و اولین شورای مهاجران در برلین - براندنبورگ، که کانون پناهندگان سیاسی در برلین از موسسان آن ها بوده است، اشاره کرد. همکاری در شورای پناهندگان برلین نیز همچنان به طور موثر ادامه دارد. این شورا در سال گذشته ۳۵ ساله شد. نماینده کانون در آن از ۲۰۱۷ برای ۵ سال به عنوان نماینده مستقیم این شورا در شورای مشورتی دولت برلین برای مسائل پناهندگی و همپیوندی (انتگراسیون) برگزیده شد. به علاوه در حاشیه انتخابات ایالتی برلین مجموعه خواست های نهادهای مدافع حقوق پناهندگان و مهاجرین تنظیم شدند، که مسئولین کانون در تنظیم این خواسته ها نقش مستقیم داشتند. همچنین نمایندگان کانون بطور مستمر در مجمع "کنگره والدین" برلین و نشست های سراسری آموزگاران فارسی زبان در آلمان و اروپا شرکت دارند.

در سال گذشته کمک به پناهندگان و پناهجویان ایرانی و افغانستانی مقیم برلین و همراهی آنان در ادارات و موسسات همچنان مهمترین عرصه کار ما بوده است. همراهی حدود ۶۰۰ نفر در ادارات و موسسات مختلف، بیش از ۲۷۰۰ مشاوره حضوری، ۳۰۰۰ مشاوره تلفنی در برلین و حدود ۷۰۰ مشاوره تلفنی برای خارج از برلین و سازماندهی بیش از ۳۰۰ دوره و کلاس و حضور نمایندگان کانون در محل های زندگی پناهجویان، گویای بخشی از فعالیتهای روزانه ما در سال گذشته است. مشاوره و کمک از طریق پست الکترونیکی در این سال به حدود ۷۰۰ مورد رسید که نسبت به سال گذشته افزایش چشمگیری داشته است.

کانون با پروژه های متعددی برای تسهیل هر چه بیشتر مشارکت و همپیوندی ایرانیان و افغانستانی ها در جامعه جدید فعالیت می کند. پروژه زنان، پروژه مدرسه فارسی، کلاسهای متعدد یادگیری زبان آلمانی و آشنایی با کشور آلمان، مشاوره برای تحصیل، کاربایی و ... از یک سو و برگزاری دوره های یادگیری کامپیوتر، جلسات متعدد و منظم سیاسی، فرهنگی و اجتماعی و همکاری منظم و مداوم کانون با دیگر نهادها، احزاب و سازمانهای آلمانی و غیر آلمانی از سوی دیگر، گوشه هایی از فعالیتهای سال گذشته کانون است. علاوه بر این به علت مشکل تر شدن پیدا کردن خانه مناسب، بویژه برای پناهجویان و پناهندگان، کار- گروه ویژه ای در این رابطه در شورای پناهندگان برلین تشکیل شده که نماینده کانون نیز در آن شرکت دارد. افزایش دانشجویان ایرانی در برلین قابل توجه است. مشاوره با بسیاری از آنان در موارد مختلف در سال گذشته از فعالیت های جدید کانون بود.

در مورد وضعیت تابعیت ایرانی ها در آلمان در سال گذشته شاهد موانع بوروکراتیکی، بویژه در مورد داشتن کار ثابت، بودیم که در نشست های متعدد با مسئولین ادارات بخش ها، مسئول امور خارجیان در برلین و نمایندگان احزاب در پارلمان برلین آنها را مطرح و برای رفع آنها پیشنهاد های مشخصی ارائه کردیم. مشکلتر شدن آوردن خانواده از ایران و چگونگی صدور ویزای مخصوص در این رابطه از دیگر موضوعات کاری ما و مقامات رسمی ادارات بود. از چند سال گذشته از متقاضیان ویزا برای کشورهای قرارداد شکنگان نیز گرفته می شود. گزارشات و شکایات زیادی از مشکلتر شدن تقاضای ویزا از سفارت آلمان در تهران و به ویژه رزرو وقت از طریق اینترنت، به ما شده است که به نوبه خود، آنها را به مسئولین امر منتقل کرده ایم.

نمایندگان کانون در این سال در جلسات عمومی، در مصاحبه های مطبوعاتی و از طریق رسانه های ایرانی در برلین در توضیح قوانین و امکانات جدید به جامعه ایرانی فعال بودند. خروج اجباری بسیاری از فعالان سیاسی از ایران و اقامت آنها در ترکیه، یونان و شمال عراق ابعاد جدیدی از کار را برای کانون در پی داشت. ابتکارات متعددی برای کمک به این ایرانیان ارائه شده اند تا امکان پذیرش آنها را در آلمان و دیگر کشورهای اروپایی تسهیل کند. انبوهی از جلسات، مصاحبه ها، گزارشها و نشستها با مسئولان احزاب و نهادهای دولتی و غیر دولتی، و همچنین شرکت منظم در جلسات نهادهای حقوق بشری، پناهندگی و مهاجرین، موقعیت هایی بوده اند که به واسطه آنها دست اندرکاران و افکار عمومی با خواست ها و مشکلات ایرانیان و افغانستانی های مقیم برلین آشنائی بیشتری پیدا کنند و خواست های آنان مورد بررسی قرار گیرند.

برشمردن این نکات مانع از آن نمی شود که به مشکلات بزرگی که با آنها روبرو هستیم اشاره ای نکنیم. به عنوان نمونه بودجه مدرسه فارسی کانون از ابتدای سال ۲۰۰۷ کاملاً قطع شده است. با تمام این مشکلات در سال گذشته برنامه ها و دوره های متعدد و جدیدی بویژه برای تازه واردین ایرانی و افغانستانی، زنان و همچنین مشاوره حقوقی رایگان برگزار شدند. وب سایت و فیس بوک کانون در سال

گذشته نیز مورد استفاده قابل توجهی قرار گرفت. اخبار و گزارشات مهم پناهندگی و مهاجران و گزارشات فعالیت های کانون در شبکه های مجازی برای عموم قابل دسترسی هستند.

سال گذشته کانون سی ساله شد. به همین مناسبت در مراسمی با شرکت بسیاری از دست اندرکاران، نمایندگان نهادهای پناهندگان و مهاجرین، همراهان قدیمی و تازه کانون و همچنین نمایندگان مطبوعات و رسانه ها، به این فعالیت های سی ساله نگاهی دوباره شد.

علاوه بر وظایف روزانه فوق، کانون پناهندگان فعالانه علیه نقض روزانه و سیستماتیک حقوق بشر در ایران، که عامل اصلی فرار و آواره گی پناهندگان ایرانی است، فعالیت کرده و در سطوح مختلف سعی در برجسته کردن آن و بازگذاشتن آن به کانون بحث و توجه در مجامع ایرانیان و جوامع بین المللی، بویژه در رسانه های عمومی آلمانی، داشته و در این راستا حرکات اعتراضی متعددی را راسا و در بسیاری موارد در همکاری و اتحاد با دیگر نهادها، سازماندهی کرده است.

پناهندگان، تبعیدیان و مهاجران ایرانی،

امیدواریم که مبارزات مردم ایران برای دموکراسی، آزادی و برابری روزی به ثمر نشیند و مردم کشورمان بهاران را در ایرانی دموکراتیک جشن گیرند.

کانون پناهندگان سیاسی ایرانی - برلین

(مارس ۲۰۱۷ - فروردین ۱۳۹۶)